

Sammanträdesdatum 2025-10-14

§ 197 Bildande av tre nya kommunala naturreservat i Gävle kommun

Diarienummer: 25KS367

Expedieras till:

Till Övergripande planering, Styrning och stöd samt Tekniska, Sektor Livsmiljö Gävle.

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att Kommunfullmäktige beslutar att uppdra till Samhällsbyggnadsnämnden att genomföra bildandet av tre nya kommunala naturreservat inom Gävle kommun.

Ärendebeskrivning

I Gävle kommuns Miljöstrategiska program finns målet ”*Stärkt biologisk mångfald och fler värdefulla rekreationsområden*” med bl.a. indikatorerna ”1.) *Total andel skyddad natur i % ska öka*” och ”4.) *Antal och areal kommunalt bildade naturreservat enligt Strategi för bildande av naturreservat i Gävle kommun*”.

Syftet med inrättande av ytterligare naturreservat är att skydda mark som är av stort värde för rekreation, grönstruktur och ekologi.

I kommunplan med årsbudget för 2023, Dnr 22KS39, står följande skrivelse ”*Uppdrag 5: Samhällsbyggnadsnämnden uppdras att förbereda och planlägga för 3 nya naturreservat*”.

I uppdraget anges; *Plan för genomförande: Vid årsskiftet 2022/23 levereras del 1 av Strategi för skydd av naturmark. Den förväntas vägleda hur kommunen kan arbeta med olika typer av skydd för att bevara naturvärden och säkerställa tätortsnära rekreation. Efter denna leverans föreslås att vidare utreda förslag till lämpliga platser för att inrätta naturreservat baserat*

Sammanträdesdatum 2025-10-14

på värden, nytta, kostnader och övriga konsekvenser. I denna utredning ska även en analys göras av redan inrättade naturreservat och deras standard och driftskonsekvenser. Förslag på lämpliga naturreservat med dess sammantagna nytta och effekter presenteras för samhällsbyggnadsnämnden kvartal 4 2023.

Ett arbete påbörjades 2023, men pausades under 2023 pga. resursbrist.

Arbetet återupptogs i februari 2025 och har lett till tre nya förslag till lämplig mark att bilda naturreservat på.

Naturreservaten ligger inom Gävle kommun och utgörs av dessa förslag;

- Sanatorieskogen
- Almkärret
- Bönan

Totalt är det cirka 100 hektar som tas i anspråk för bildandet av de tre naturreservaten. De tre områdena har valts ut för att de kan genomföras snabbt till låg kostnad, och kostnaden är direkt kopplad till storlek. Därav blir storleken på naturreservaten inte så stor.

Ett delresultat förväntas kunna levereras under t2 2026 och samtliga reservaten ska vara bildande under år 2027.

Finansiering:

I inledningen av arbetet fanns, utöver förslag på kommunal mark, även flera förslag på områden med privat mark med skyddsvärd natur. En budget om 25 miljoner lyftes därför för inköp av naturmark.

Arbetet har nu lett fram till ett förslag på tre områden för bildande av naturreservat - Norrlandet (har avgränsats till det mindre området Bönan) och Almkärret, som omfattar kommunal mark, samt Sanatorieskogen som omfattar både kommunal och privatägd mark. Markförvärvskostnaden beräknas bli mindre än vid tidigare budgetering, då merparten av marken i förslaget redan är kommunägd. Utöver kostnaden för markförvärv uppstår även kostnader för bildandet av naturreservaten samt investeringar för rekreation, så som rastplatser för besökare.

Sammanträdesdatum 2025-10-14

Budgeten för bildande av naturreservat är redan beslutad i investeringsram för KS och SBN, diarienummer: 25KS23.

Total budget uppgår till 6 000 000 kr, sedan tillkommer kostnader för markköp och drift.

För Sanatorieskogen behövs en ny detaljplan upprättas, till en kostnad om 0,4 miljoner kronor 2026. Efter att naturreservaten har bildats beräknas Samhällsbyggnadsnämndens driftkostnader öka med 0,1 miljoner kronor årligen.

Investeringskostnaden är fördelad på tre år, 2025-2027 och är fördelade enligt;

- År 2025: 1 miljon kronor,
- År 2026: 2,5 miljoner kronor,
- År 2027: 2,5 miljoner kronor.

Den totala driftkostnaden per år är en schablon baserat på genomsnittligt driftpris per kvadratmeter befintligt naturreservat. Den årliga riktiga driftkostnaden tas fram i projektet och förväntas kunna avvika med upp till 50 %. Små områden förväntas vara undervärderade och stora områden övervärderade. Det går därför i nuläget inte att särredovisa driftkostnaden för respektive naturreservat och inte heller investeringskostnaden.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till utskickat förslag.

Elizabeth Puhls (SD) yrkar avslag till ärendet.

Eva Marja Andersson (M) yrkar på följande:

att avslå den föreslagna attsatsen,

att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

Sammanträdesdatum 2025-10-14

att uppdra till Samhällsbyggnadsnämnden att genomföra bildandet av ett nytt kommunalt naturreservat vid Bönan,

att budgeten justeras därefter.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut, *de/s* ordförandens förslag till beslut, *de/s* Eva Marja Anderssons (M) förslag till beslut och *de/s* Elizabeth Puhls (SD) förslag till avslag. Ordföranden inleder med att fråga kommunstyrelsen om de bifaller ordförandens förslag eller om de bifaller Eva Marja Anderssons (M) förslag. Hon finner att kommunstyrelsen bifaller ordförandens förslag. Därefter frågar ordföranden om kommunstyrelsen bifaller ordförandens förslag eller om de bifaller Elisabeth Puhls (SD) förslag till avslag. Hon finner att kommunstyrelsen bifaller ordförandens förslag. Detta blir också kommunstyrelsens beslut.

Reservation

Eva Marja Andersson (M), Zahra Asgari (M) och Anders Hemlin (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag. Richard Carlsson (SD) och Elizabeth Puhls (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Handlingar i ärendet

- §52 SBU Bildande av tre nya kommunala naturreservat i Gävle kommun, dnr 25KS367-3
- Tjänsteskrivelse - Bildande av tre nya kommunala naturreservat i Gävle kommun, dnr 25KS367-2